

Bemærkninger til lovforslaget

Arbejdsformerne i det nordiske samarbejde har gennem de seneste år været drøftet både i Nordisk Råd og i Nordisk Ministerråd. Der har været et udtalt ønske om at rationalisere, effektivisere og vitalisere det nordiske samarbejde. En komité, som blev nedsat for at vurdere samarbejdsformerne i det nordiske samarbejde – Benkow-komitéen – udnævnt af de nordiske landes statsministre og Nordisk Råds Præsidium, afgav sin rapport den 21. oktober 1983. På Nordisk Råds session i Stockholm i 1984 vedtog rådet en rekommandation, hvorefter ministerrådet blev opfordret til at fremlægge forslag vedrørende ministerrådets virksomhed, og præsidiets blev pålagt at fremlægge forslag vedrørende Nordisk Råds virksomhed.

Medlemmerne af Nordisk Råds Præsidium fremlagde den 31. august 1984 et medlemsforslag om arbejdsformerne i det nordiske samarbejde. Ministerrådet fremlagde sit forslag den 27. november 1984.

Nordisk Råds juridiske udvalg har behandlet forslagene og fremlagde til sessionen i Reykjavik den 4.–8. marts 1985 forslag til ændringer i Helsingforsaftalen, kulturaftalen og rådets forretningsorden. Rekommandationerne blev vedtaget under sessionen.

Der har været bred enighed om, at det er nødvendigt at styrke både Nordisk Råds og Nordisk Ministerråds stilling i det nordiske samarbejde, og at præsidiets og samarbejdsministrene bør have et overordnet ansvar.

For at styrke præsidiets rolle som ledende og koordinerende organ i rådsarbejdet er det foreslået, at antallet af medlemmer i præsidiets øges fra 5 til 10, 2 fra hvert land, og at præsidiets partipolitiske sammensætning i så høj grad som muligt bør repræsentere partigruppernes styrke i rådet (Helsingforsaftalens artikel 52).

I forbindelse med denne styrkelse af præsidiets rolle er det ligeledes foreslået, at præsidiensekretariatet styrkes, og i artikel 54 i Helsingforsaftalen præciseres, at rådet bistås af et præsidiensekretariat og et sekretærkollegium bestående af de 5 nationale delegationers sekretariatsledelse.

Endvidere har rådet på sessionen i Reykjavik vedtaget en række ændringer i rådets forretningsorden, som skal styrke og effektivisere arbejdet i rådets udvalg. Parlamentarikernes stilling er styrket, bl.a. ved oprettelsen af et budget- og kontroludvalg.

I ministerrådet har der på baggrund af Benkow-komitéens forslag været foretaget yderligere udredninger og drøftelser omkring spørgsmålet for at styrke samarbejdet mest muligt. Der er således opnået enighed om en sammenlægning af det almene budget og kulturbudgettet, og de nordiske regeringers samarbejde i ministerrådet organiseres med et fællessekretariat, placeret i København. Begge disse forslag kræver ændringer i Helsingforsaftalen og kulturaftalen (Helsingforsaftalens artikel 61 og artikel 64 og kulturaftalens artikel 9, 10, 12 og 15, og artikel 16–19 udgår). I forslagene til reorganisering af sekretariatet er det anført, at et samlet sekretariat vil kunne give en mere rationel udnyttelse af ressourcerne, øge mulighederne for at varetage kultur-, undervisnings- og forskningspolitiske hensyn inden for andre områder, smidiggøre behandlingen af tværgående spørgsmål og give ministerrådet i dets forskellige sammensætninger en mere effektiv betjening.

Forslagene skal endvidere ses i sammenhæng med, at Nordisk Industrifond flyttes til Oslo, og at der iværksættes en gradvis udbygning af denne fond. Nordforsks hovedkontor flyttes til Oslo, og sammen med Nordisk Industrifond vil dette danne udgangspunkt for udbygning af et center for industriel forskning og udvikling.

Det er forudsat, at det fælles sekretariat i København skal begynde at fungere inden udgangen af første halvår 1986, og at det fælles budget gennemføres fra og med 1987.

Overenskomsten om ændringer i Helsingforsaftalen blev fra dansk side undertegnet af miljøminister og minister for nordiske anliggender Christian Christensen i Lund den 6. maj 1985.

Overenskomsten træder i kraft tredivede dage efter den dag, hvor samtlige kontraherende parter har meddelt det finske udenrigsministerium, at de